

Kommunstyrelseförvaltningen

Antaget av kommunfullmäktige
2021-04-15, § 39

Ägardirektiv för Rådhuskoncernen

Rådhuset i Arboga AB och dess dotterbolag Arboga Kommunalteknik AB, Kommunfastigheter i Arboga AB, Arbogabostäder AB och Arboga Vatten och Avlopp AB

Utöver vad som regleras i bolagsordning för kommunens helägda bolag samt bolagspolicy – ägarroll och ägarstyrning för kommunens bolag gäller vad som nedan anges.

Generella direktiv

Arboga kommun och dess bolag ska ses som en helhet. Den totala kommunnyttan ska ligga till grund för mål och ambitioner i kommunens koncern. Rådhuset i Arboga AB och dess dotterbolag ska, inom ramen för de grundsatser som gäller för kommunal verksamhet enligt kommunallagen, medverka till att kommunens vision, värdegrund och övergripande mål förverkligas och uppnås samt genomsyrar alla verksamheter i bolagskoncernen.

Koncernen ska genom samordning främja en kostnadseffektiv och ändamålsenlig kommunal verksamhet.

Bolagen ska bereda kommunfullmäktige i Arboga kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt fattas. Vid tveksamhet huruvida fråga är att hänföra dit ska bolaget samråda med kommunstyrelsen i Arboga kommun.

Kommunfullmäktiges yttrande ska inhämtas i bl a följande frågor:

- nya strategiska planer, ändrad inriktning av bolagets verksamheter
- sådana investeringar som väsentligt påverkar kommunens ekonomi, t ex upplåning, och/eller medför ekonomisk risk för kommunen eller påverkar kommunens långsiktiga strategi.

Bolagen ska vid tveksamheter samråda med moderbolaget innan beslut tas om större investeringar samt om upptagande av lån.

Koncernens syfte och uppgifter

Rådhuset i Arboga AB, moderbolaget, är sammanhållande för bolagen i koncernen. Moderbolaget svarar för att genom ledning, styrning, samordning och kontroll tillvarata de möjligheter till effektivisering som finns mellan bolagets dotterbolag samt mellan bolagets dotterbolag och kommunen.

Styrelsen i moderbolaget ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges uppdrag till koncernen genomförs. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att besluten verkställs.

Krisledning (krisledningsnämnd) och höjd beredskap

Enligt lag om extraordinära händelser i fredstid hos kommunen, har Krisledningsnämnden rätt att ta över hela eller delar av verksamhetsområdet i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extra ordinära händelsens art och omfattning. I tillämpliga delar ska denna möjlighet till övertagande också gälla för helägda kommunala bolag.

Vid höjd beredskap har kommunstyrelsen rätt att ta över samtliga nämnder och bolags verksamhet och ansvar.

Bolagen ska medverka i arbetet inom krisberedskap och civilt försvar.

Bolagen ska ställa sina resurser till förfogande vid; en samhällsstörning, extraordinär händelse och ytterst vid höjd beredskap och krig.

Bilaga 1

Särskilda ägardirektiv för Arboga Kommunalteknik AB

Bolaget ska samverka inom kommunkoncernen (bolag och nämnder) i syfte att på olika områden skapa gemensamma kvalitets- och effektiviseringsvinster.

Bolagets syfte är att effektivisera verksamheten och öka kvalitén genom ökad samverkan och samordning mellan bolagen och med kommunen, bibehålla och utveckla ekonomin på såväl kort som lång sikt samt att bidra till stärkt ägarstyrning och effektiv ägarkontroll.

Kommunens verksamheter och övriga kommunala bolag ska alla ha lika möjligheter att ta del av bolagets utbud av varor och tjänster.

Bolaget ska ansvara för att:

- Inom ramen för den kommunala kompetensen på ett miljövänligt och ekonomiskt sätt förvalta och bedriva drift av Arboga kommuns fastigheter, mark- och infrastruktur samt andra servicetjänster.
- Utredda, projektera, utföra samhällsbyggnadsuppdrag samt utföra investerings- och exploateringsprojekt och annan därmed förenlig verksamhet.
- Drift- och projektutförande av övriga kommunala bolags markinnehav och fastigheter samt anläggningar enligt beställning.
- Delta i och vid behov driva och hantera ärenden som berör medborgarfrågor, frågor på förbunds- och på regional och nationell nivå avseende bolagets verksamheter.
- I samband med de ekonomiska redovisningarna tertialuppföljning, delårsrapport och årsbokslut redovisa en uppföljning av utförda beställningar.
- Ta fram förslag till åtgärder för att säkerställa bolagets olika verksamheters ekonomiska uthållighet, samt tillsammans med övriga delar av kommunkoncernen, samverka för en kostnadseffektiv förvaltning.

Finansiella mål

Avkastningskrav

Avkastningskravet utgår från mål, marknadsmässig avkastning och risk inom verksamheten. Kravet är först och främst till för att

konsolidera för framtida investeringar, reinvesteringar och strukturåtgärder. Vid en bestämd överkonsolidering kan ägaren, kommunen, begära utdelning.

Bilaga 2

Särskilda ägardirektiv för Kommunfastigheter i Arboga AB

Bolaget ska samverka inom kommunkoncernen (bolag och nämnder) i syfte att på olika områden skapa gemensamma kvalitets- och effektiviseringsvinster.

Bolaget har att inom Arboga kommun förvärva, äga, hyra, hyra ut, bebygga och förvalta fastigheter och byggnader som huvudsakligen används för kommunens verksamheter. Bolaget syfte är att, inom ramen för de grundsatser som gäller för kommunal verksamhet enligt kommunallagen, främja en god lokalförsörjning i Arboga kommun samt tillgodose kommunens behov av lokaler och mark för egna verksamheter. Koncernen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt med att erbjuda ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler för kommunala verksamheter.

Bolaget ska med sitt fastighetsbestånd medverka till den av kommunen beslutade utvecklingen av stadskärnan och olika bostadsområden. Koncernen ska med sitt fastighetsbestånd även medverka till att stadsmiljön i centrum och utefter Arbogaån bevaras och att upprustningen av de unika miljöerna fortsätter inom fastighetsbeståndet.

Bolaget ska aktivt arbeta för en hållbar utveckling och eftersträva energieffektiva och miljöanpassade lösningar samt engagera sig i ekologisk hantering av avfall inom sitt fastighetsbestånd.

Bolaget ska tillsammans med kommunen samverka kring energieffektiviseringar och i övrigt arbeta med mål och åtgärder enligt kommunens planering. All om- och nybyggnation ska utgå från att minimera klimatpåverkan och ha energieffektiva lösningar.

Vidare har bolaget att i samverkan med kommunen och andra aktörer arbeta aktivt för en tryggare miljö och ett säkert boende.

Finansiella mål

Bolaget ska på kort och lång sikt sträva efter en balanserad ekonomisk utveckling med utgångspunkt från koncernens uppdrag, investeringsbehov och ekonomiska risker. Den ekonomiska utvecklingen ska även ge en god ekonomisk bas för den framtida utvecklingen av verksamheten.

Bolagets soliditet ska inte understiga 5 % och med en positiv trend framåt.

Bilaga 3

Särskilda ägardirektiv för Arbogabostäder AB

Bolaget ska samverka inom kommunkoncernen (bolag och nämnder) i syfte att på olika områden skapa gemensamma kvalitets- och effektiviseringsvinster.

Bolaget har att inom Arboga kommun förvärva, äga, hyra, hyra ut, bebygga och förvalta fastigheter och byggnader som huvudsakligen används för bostäder. Bolagets syfte är att, inom ramen för de grundsatser som gäller för kommunal verksamhet enligt kommunalagen, främja en god bostadsförsörjning i Arboga kommun. Bolaget ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt med att erbjuda ändamåls- enliga och kostnadseffektiva bostäder.

Arboga kommun har antagit en övergripande vision om en positiv befolkningsutveckling. För att öka inflyttningen och få de boende att trivas och stanna kvar är det viktigt att kunna erbjuda attraktiva, trygga och tillgängliga boendemiljöer. Boendemiljöer och bostadstyper som tillgodoser alla invånares behov och efterfrågan i olika skeden av livet och med olika önskemål när det gäller exempelvis bostadstyp och läge. Utvecklingen av boendet är därmed en viktig del i kommunens strategiska planering för utveckling och tillväxt.

Bolaget ska med sitt fastighetsbestånd medverka till den av kommunen beslutade utvecklingen av stadskärnan och olika bostadsområden. Koncernen ska med sitt fastighetsbestånd även medverka till att stadsmiljön i centrum och utefter Arbogaån bevaras och att upprustningen av de unika miljöerna fortsätter inom fastighetsbeståndet.

Bolaget ska aktivt arbeta för en hållbar utveckling och eftersträva energieffektiva och miljöanpassade lösningar samt engagera sig i ekologisk hantering av avfall inom sitt fastighetsbestånd.

Bolaget ska tillsammans med kommunen samverka kring energieffektiviseringar och i övrigt arbeta med mål och åtgärder enligt kommunens planering. All om- och nybyggnation ska utgå från att minimera klimatpåverkan och ha energieffektiva lösningar.

Bolaget har även att upprätta en uthyrningspolicy som innefattar uppdraget som kommunens bostadssociala verktyg.

Vidare har bolaget att i samverkan med de boende, kommunen och andra aktörer arbeta aktivt för en tryggare miljö och ett säkert boende.

Finansiella mål

Bolaget ska bedriva sin verksamhet affärsmässigt och eftersträva nyproduktion till konkurrenskraftiga hyresnivåer.

Arbogabostäder AB ska lämna kommunen marknadsmässig avkastning på insatt kapital i nivå med jämförbara bostadsbolag i närregionen.

Bolaget ska upprätthålla en soliditet som inte understiger 30 %.

Bilaga 4

Särskilda ägardirektiv för Arboga Vatten och Avlopp AB

Bolaget ska samverka inom kommunkoncernen (bolag och nämnder) i syfte att på olika områden skapa gemensamma kvalitets- och effektiviseringsvinster.

Bolaget ska ansvara för att:

- Delta i planering och utredning av utvecklings och exploateringsprojekt i tidiga skeden
- Delta i och vid behov driva och hantera ärenden som berör medborgarfrågor, frågor på förbunds- och på regional och nationellnivå avseende bolagets verksamheter.
- Ta fram förslag till åtgärder för att säkerställa bolagets olika verksamheters ekonomiska uthållighet, samt tillsammans med övriga delar av kommunkoncernen, samverka för en kostnadseffektiv förvaltning.
- Inom ramen för VA-lagen främja VA-försörjningen i kommunen driva, äga, bebygga, underhålla och förvalta ledningsnät, pumpanläggningar, avloppsreningsverk, vattenreningsverk och andra tillhörande anläggningar för verksamhetens bedrivande.

Bolaget ska tillsammans med kommunen samverka kring energieffektiviseringar och i övrigt arbeta med mål och åtgärder enligt kommunens planering.

All om- och nybyggnation ska utgå från att minimera klimatpåverkan och ha energieffektiva lösningar.

Finansiella mål

Bolaget ska i enlighet med kommunallagen bedriva verksamheten utifrån självkostnadsprincipen och finansieras helt med avgifter och anslutningsavgifter från abonnenter.

Avkastningskrav

VA-verksamhet lyder under Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster och det innebär att verksamheten ska bedrivas strikt utifrån självkostnadsprincipen. Eventuell vinst är en skuld till abonnenterna. Detta innebär att inget normalt avkastningskrav kan sättas. När VA-verksamhet bedrivs i bolag så finansieras det egna

kapitalet av skattemedel. På eget kapital som avser inskjutna skattemedel avseende VA-verksamheten ska en skälig ränta utgå som motsvarar den ränta som kommunen får betala för lånat kapital, genomsnittsräntan.

VA-verksamhetens åtaganden

VA-verksamheten ska följa angivna mål i VA planen. Målsättningen för VA verksamheten är att nivån på taxorna ska finansiera VA-verksamheten.